

Основна школа „Милован Глишић“ Ваљево

**Школски програм за трећи разред
за период 2026-2030. год.**

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА У ТРЕЋЕМ РАЗРЕДУ

Обавезни наставни предмети

- Српски језик
- Енглески језик
- Математика
- Природа и друштво
- Ликовна култура
- Музичка култура
- Физичко и здравствено васпитање
- Дигитални свет

Изборни наставни програми

- Верска настава/Грађанско васпитање

Допунска настава

- Српски језик
- Математика

Додатна настава

- Математика

Програми обавезних наставних предмета у трећем разреду

Програм за наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	КЊИЖЕВНОСТ	80	-По завршетку теме,ученик ће моћи да; – чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове	Типови часа: ➤ уводни час, ➤ обрадановог градива, ➤ утврђивање градива, ➤ проверавање знања, умења и навика, ➤ обнављање Наставне методе: ➤ Слоговна метода ➤ Фонографска ➤ фонетичка ➤ дијалошка ➤ монолошка ➤ метода писаних радова ➤ метода рада на тексту	- Посматрање - Испитивање - Тестирање - Ученички радови и истраживања (истраживачи задаци) -Заједничко оцењивање

			позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст;	➤ вербална ➤ драматизација ➤ игровне активности ➤ илустративна Облици рада: ➤ фронтални, ➤ групни, ➤ у пару, ➤ индивидуални ➤ индивидуализована настава Активности наставника: пратити, охрабрује, помаже, омогућује ученицима да сами изводе закључке, мотивише, подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују научено	ученика од стране наставника и ченика -Самооцењивање ученика -Полугодишњи и годишњи тестови - Критеријумски тестови -Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. -Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
--	--	--	--	--	---

			– изводи драмске текстове;		
2.	ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)	60	– разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила; – јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину;	Активности ученика: активно приступа при усвајању новог градива и изради задатака на часу, практично примењује стечена знања, самопроцењује напредак, запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и	

3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (говорење, слушање, писање, читање)	40	– препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; – варира језички израз; – попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; – разликује формални од неформалног говора (комуникације); – учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника	интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави, нагласак на очигледности, личном искуству, интеракцији. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење , рад са подацима и информацијама, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према здрављу и околини, решавање проблема, сарадња, дигиталне компетенције, оријентација ка предузетништву).	
Укупно		180			

Стандарди образовних постигнућа за крај трећег разреда: СРПСКИ ЈЕЗИК

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
КЊИЖЕВНОСТ	СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења.	СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметничких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...). СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. СРП.ОО1.С.1.10. Издвајају и именују поређење и персонификацију у тексту СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у	СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама. СРП.ОО1.Н.1.2. Читају и критички промишљају, издвајају и повезују релевантне изворе и информације, уочавају различите перспективе и гледишта аутора, као и сврху текста. СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела

		књижевноуметничком тексту; одређују тему. СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и персонификације у тексту и на основу тога разумеју његов смисао	
ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)	СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима	СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица	СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (говорење, слушање, писање, читање)	СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивог обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег	СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици	СРП.ОО1.Н.2.2. Промишљају о комплексним информацијама из различитих делова текста и различитих извора, раздвајају чињенице од интерпретације, процењују релевантност, упоређују, тумаче и интегришу информације приказане на различите начине (графикон, дијаграм, илустрација, фотографија, звук и анимација)

	изражавања и разумевања других		
--	-----------------------------------	--	--

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе страних језикау другом разреду је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом облику о темама из свог непосредног окружења. Настава страних језика такође треба да: - Приближи ученицима идеју о постојању других језика као средстава комуникације - Подстакне потребу за ушењем страног језика - Подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јашања мотивације - Олакша разумевање других и различитих култура - Стимулише машту, креативност и радозналост - Постиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства					
Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему= специфични циљеви/задаци	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	SCHOOL AGAIN	7	Слушање и меморисање песме. Спајање слова да би се добила слика. Препознавање писаних облика речи. Слушање и повезивање. Драматизовање дијалога уз мимику. Слушање и читање песме. Повезивање реченица са сликама. Драматизација у паровима.	Интерактивно учење, кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са	- Посматрање - Испитивање - Тестирање

2.	COME AND PLAY	7	Именовање разних врста играчака.Разумевање једноставних питања. Изражавање свиђања и несвиђања. Слушање приче и допуњавање слика стикерима. Развијање једноставних драмских вештина. Уочавање односа и повезивање.	аудио траке Певање у групи, мануелне активности Вежбе слушања, и говорне активности Цртање и бојење Симулација ситуација	- Ученички радови Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ченика -Самооцењивање ученика Полугодишњи и годишњи тестови - Критеријумски тестови
3.	FUN TIME	7	Изражавање и учење једноставних речи и зраза које се односе на слободно време.Слушање и попуњавање одређених информација у табели. Питања о трећој особи. Слушање и допуњавање приче датим реченицама. Слушање, повезивање и драматизација.	Реаговања на упутства Акценат на активностима ученика Повезивање садржаја са личним искуствима ученика Наставник је организатор и координатор активности	
4.	A NICE BED	8	Учење и усвајање нових речи у вези са намештајем и просторијама у кући.Слушање и драматизација. Допуњавање цртежа сата уз слушање. Допуњавање приче. Давање информација о свакодневним активностима. Постављање питања и давање одговора о броју нечега. Драмска игра.	Вежбе слушања, повезивање предмета са сликом Израда постера Поступање по датом задатку Цртање и бојење предмета по датим упутствима Повезивање слика са бројевима	

5.	I CAN...	7	Постављање питања о нечијем рођендану. Именовање месеци у години. Слушање, повезивање и драматизација. Слушање и записивање бројева. Драмска игра. Тражење специфичне информације у краћем тексту. Драматизација дијалога. Читање песме. Исказивање молбе и учтивог захтева. Изражавање лепих жеља.	Слушање и меморисање песама Именовање и описивање предмета Учествовање у разговору у складу са темом Извођење закључака који се заснивају на одређеним подацима Додавање делова који недостају на слици	
6.	IT'S A MONSTER	9	Изражавање допадања и недопадања. Записивање речи везаних за делове тела Попуњавање табеле на основу слушања. Давање информација о трећој особи. Читање и певање песме. Тражење тачних и нетачних информација у тексту. Драматизација приче. Тражење специфичне информације помоћу слушања. Нуђење и прихватање понуђеног.	Слушање и повезивање слика Исказивање покретима аудио упутства Исказивање једноставних радњи мимиком Интерпретирање визуелних упутстава Препознавање и именовање делова тела Ангажовање у игри улога	
7.	IT IS SNOWING	6	Именовање и описивање временских прилика као и годишњих доба и гардеробе за тај временски период. Описивање у паровима и погађање слике. Слушање описа	Разумевање приче Препознавање и именовање	

			људи и повезивање са сликама. Описивање другова и другарица – игра. Слушање и певање песме. Тражење информације слушањем. Давање упутстава и реаговање на њих. Императив.	Вежбе разумевања писаног језика. Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова). Повезивање са другим предметима.	
8.	FLYING KITES	8	Именоване и изражавање слободних активности. Тражење информације слушањем. Драматизација приче. Слушање приче и ређање слика. Пантомима способности. Тражење и давање обавештења о способностима. Изражавање забране.	Самостални истраживачки рад (домаћи задаци, р Интерактивно учење, кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке Певање у групи, мануелне активности Вежбе слушања, и говорне активности Цртање и бојење	
9.	TIME TO EAT	5	Именоване и описивање омиљене врсте хране..Описивање омиљеног јела, Повезивање текстова са фотографијама. Кратак писани карактеристичне хране за поднебље . Допуњавање приче.. Драматизација.		
10.	EVERY DAY	8	Именоване свакодневних активности и дневних рутина и њиховог распореда. Описивање		

			Тражење и давање обавештења. Именовање таквих активности. Допуњавање приче. Читање и певање песме. Тражење специфичних информација у краћем тексту. Драматизација дијалога.	Симулација ситуација Реаговања на упутства Акценат на активностима ученика ад на пројекту).	
	Укупно	72			

Образовни стандарди за крај трећег разреда: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Ниво образовних стандарда Област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору. ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење. ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства. ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме. ПСТ.1.1.5. Разуме предмет	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања. ПСТ.2.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним	РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА ПСТ.3.1.1. Разуме дуже низове саопштења, упутстава, молби итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ПСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације у аутентичном разговору два или више (са)говорника,

	једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.1.1.6. Разуме појединачне речи и једноставне изразе из текстова савремене музике.	темпом. ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. ПСТ.2.1.4. Разуме основни смисао и главне информације из подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим и узрасно адекватним темама, уколико се говори споро и разговетно. ПСТ.2.1.5. Разуме општи смисао и фреквентне фразе и изразе једноставнијих текстова из	уколико се говори разговетно и умереним темпом. ПСТ.3.1.3. Разуме основни смисао и главне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме, уз одговарајућу визуелну подршку. ПСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и може да издвоји главне информације из аутентичних подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама (нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, спотова) које слуша/гледа у смисленим целинама. ПСТ.3.1.5. Разуме општи смисао и већину фраза и изрази сложенијих разговетних текстов
--	--	--	--

РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.1.1.7. Разуме кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (нпр. писма, мејлови итд.). ПСТ.1.1.8. Разуме кратка, појединачна упутства која се тичу његових непосредних потреба, уколико укључују визуелне елементе. ПСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова (кратке приче, извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.)	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.2.1.6. Разуме општи смисао и главне информације у краћим порукама, писмима, мејловима о блиским темама. ПСТ.2.1.7. Разуме краће низове (2-3) упутстава која се тичу његових непосредних потреба (нпр. оријентација у простору, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.), праћених визуелним елементима. ПСТ.2.1.8. Разуме општи смисао и главне информације у краћим текстовима, различитих врста и једноставне садржине, са интернета или других писаних медија, о познатим и узрасно адекватним темама. ПСТ.2.1.9. Разуме општи смисао једноставних књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ПСТ.2.1.10. Разуме општи смисао и једноставније формулације у текстовима савремене музике. ПСТ.2.1.11. Разуме смисао једноставних рекламних порука уколико не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично	РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА ПСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и може да издвоји већину релевантних информација у порукама, писмима и мејловима о блиским темама. ПСТ.3.1.7. Разуме упутства која се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.). ПСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и главне информације различитих врста текстова са интернета или других писаних медија који су у складу са узрастом и интересовањима ученика. ПСТ.3.1.9. Разуме главне идеје, поруке и специфичне информације адаптираних верзија белетристике за младе. ПСТ.3.1.10. На основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова открива значења непознатих речи и конструкција. ПСТ.3.1.11.
---	--	--	--

		значење.	Разуме експлицитно изражена осећања, жеље и расположења. ПСТ.3.1.12. Разуме општи смисао и већину фраза и израза у текстовима из савремене музике. ПСТ.3.1.13. Разуме смисао једноставних рекламних порука.
УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ	УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.). ПСТ.1.1.11. Уз дуже паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе. ПСТ.1.1.12. Уз дуже паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства. ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ПСТ.1.1.14. Поставља и	ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. ПСТ.2.1.14. Уз краће паузе, описује себе и своје непосредно окружење, свакодневне активности, искуства из прошлости користећи једноставна језичка средства. ПСТ.2.1.15. Поставља и одговара на 2-3 повезана питања, о познатим темама, у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз одговарајућу помоћ саговорника и понављање. ПСТ.2.1.16. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање и	УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.3.1.16. Течно и с лакоћом описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. ПСТ.3.1.17. Учествоује у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), поставља и одговара на неколико питања у низу на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање. ПСТ.3.1.18. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже,

	одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.	једноставним језичким средствима даје кратко објашњење.	зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ПСТ.3.1.19. Објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/потребу расположивим језичким средствима. ПСТ.3.1.20. На једноставан начин излаже на задату тему и одговара на питања која се односе на њу. ПСТ.3.1.21. Описује и тумачи податке из табела, графикона, информатора и сл. ПСТ.3.1.22. Резимира текст који слуша или чита ослањајући се у мањој мери на језичка средства која се у њему појављују
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.1.1.16. Пише једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ПСТ.1.1.17. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ПСТ.1.1.18. Писаним путем доставља/тражи основне информације о себи/другима. ПСТ.1.1.19. Пише кратке и једноставне поруке (нпр. СМС, имејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљује,	ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ПСТ.2.1.20. Писаним путем доставља/тражи или преноси детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. ПСТ.2.1.21. Пише једноставна лична писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договара о активностима или одговара на	ПСТ.3.1.23. Пише обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ПСТ.3.1.24. Пише краће текстове од неколико логички повезаних реченица о узрасно релевантним темама (о себи,

	извињава или нешто честита. ПСТ.1.1.20. Повезује неколико кратких исказа у кратак, везани текст о блиским темама.	питања. ПСТ.2.1.22. Саставља краће текстове о себи, својој породици и непосредном окружењу. ПСТ.2.1.23. Описује искуства, активности и догађаје из прошлости користећи једноставније језичке структуре и увежбану лексик	друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота). ПСТ.3.1.25. Прецизно описује искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. ПСТ.3.1.26. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме. ПСТ.3.1.27. Резимира/парафразира одслушан или прочитан текст, ослањајући се минимално на језичка средства која се у њему појављују. ПСТ.3.1.28. Описује и тумачи податке из табела, графикана, информатора и сл
--	--	---	--

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	БРОЈЕВИ	136	– прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1.000); – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1.000); – подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – реши једначину са једном рачунском операцијом; – одреди и запише скуп решења	Типови часа: ➤ уводни час, ➤ обрада новог градива, ➤ утврђивање градива, ➤ проверавање знања, умења и навика, ➤ понављање. Наставне методе: ➤ вербалне (метода усменог излагања, метода дијалога, метода монолога), ➤ текстуалне (метода самосталног рада ученика, метода писмене речи, метода решавања задатака), ➤ илустративне (цртеж, симбол, скица, схема)	- Посматрање - Испитивање - Тестирање - Ученички радови и истраживања (истраживачи задаци) - Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика

			неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; – упореди разломке облика са једнаким имениоцима; – резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);	итд.), ➤ демонстративне (показивање предмета у функцији циља часа), ➤ метода сценске комуникације Наставни облици рада: ➤ фронтални, ➤ групни, ➤ у пару, ➤ индивидуални ➤ индивидуализовани.	- Полугодишњи и годишњи тестови - Критеријумски тестови - Самооцењивање ученика -Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
2.	ГЕОМЕТРИЈА	32	– црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и круг; – именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; – разликује врсте углова и троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата; – преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање;	Активности наставника: - извор знања, креатор, организатор и координатор активности, мотиватор, упознаје ученике са циљевима и садржајима програма, са правилима рада, критеријумима оцењивања по областима -редовно прати рад и залагање ученика на часу -води рачуна о индивидуализацији приступу ученику -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања	

3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	12	– чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.	-менторска улога наставника -негује позитивну климу у одељењу -омогућава подстицајну средину за рад и учење -охрабрује, помаже и подстиче ученике -омогућава ученицима да сами изводе закључке -подстиче ученике на учење -Инсистирати на систематичности у раду и поштовању принципа и правила рада, практичној примени стечених знања -Оцењивањем мотивише ученике за учење, процењује ниво постигнућа ученика - Самовредновање реализације програма -планира новине и измене за следећу школску годину Активности ученика: -запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство, практична примена стечених знања активно учешће у раду,	
----	---------------	----	--	--	--

				самопроцењивање напретка У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција)	
		180			

Стандарди образовних постигнућа за крај трећег разреда: МАТЕМАТИКА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
БРОЈЕВИ ДО 1000	МАТ.ОО1.О.1.3. Рачунају вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. МАТ.ОО1.О.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним. МАТ.ОО1.О.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде. МАТ.ОО1.О.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика ($n \leq 10$), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину).	МАТ.ОО1.С.1.3. Решавају једначине са највише две операције. МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика, који имају исте имениоце или бројиоце и препознају сликовни приказ разломака	МАТ.ОО1.Н.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет МАТ.ОО1.Н.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). МАТ.ОО1.Н.1.3. Решавају неједначине са једном операцијом МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема
ГЕОМЕТРИЈА	МАТ.ОО1.О.1.7. Именују геометријске објекте у равни и простору МАТ.ОО1.О.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност,	МАТ.ОО1.С.1.7. Одређују обим троугла, квадрата и правоугаоника	МАТ.ОО1.Н.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника...)

	припадност) МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира		
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	МАТ.ОО1.О.1.10. Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандартном јединицом мере МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандартне јединице мере	МАТ.ОО1.С.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање.	МАТ.ОО1.Н.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности МАТ.ОО1.Н.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака

Наставни предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	38	– идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; – одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; – примени правила безбедног понашања у саобраћају; – разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу;	Типови часа: уводни час, обрадановог градива, утврђивање градива, проверавање знања, умења и навика, понављање Наставне методе: – вербално-текстуална метода, – метода демонстрације, – самосталан рад ученика, – метода руковођења само-сталним радом ученика–краткотрајни огледи, – проблемска настава, – метода сценске комуникације,	- Посматрање - Испитивање - Тестирање - Ученички радови и истраживања (истраживачи задаци)

			– повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; – чита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних болести;	-кооперативна метода -амбијентално учење -Партиципативне методе -Решавање проблем-ситуација -истраживање – радионице, – метода игре.	- Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика - Полугодишњи и годишњи тестови
2.	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	8	– се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије;	Облици рада: фронтални, групни, у пару, индивидуални индивидуализовани	- Критеријумски тестови - Самооцењивање ученика
3.	ПРОШЛОСТ	12	– користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја;	Активности наставника: наставник као извор знања, креатор, организатор и координатор	-Константно бележење рада и напредовања

4.	КРЕТАЊЕ	5	– повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; – доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; – разликује природне и вештачке изворе светлости; – повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; – повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора;	активности, мотиватор, планира и прати, подстиче, оцењује... негује позитивну климу у одељењу	ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
5.	МАТЕРИЈАЛИ	9	– разликује повратне и неповратне промене материјала; – уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; – одабере материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – објасни како рециклажа помаже очувању природе; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Поинт презентацијом и/или цртежом и др);	<i>Активности ученика:</i> - Посматрање - Описивање - Процењивање - Груписање - Праћење - Бележење -Практиковање - Експериментисање -Истраживање - Сакупљање - Креирање - Играње -Активности у оквиру мини-пројекта	

			– повеже резултате рада са уложеним трудом.	У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење , рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај трећег разреда: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне мере заштите	ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима	ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама
ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	ПД.ОО1.О.2.5. Проналазе кључне географске објекте на карти Србије ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу	ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту	

	карактеристичних објеката	Србије описују географске карактеристике простора ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту	
ПРОШЛОСТ	ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије	ПД.ОО1.С.1.7. Објашњавају везу између прошлости и садашњости на примерима из свакодневног живота	
КРЕТАЊЕ	ПД.ОО1.О.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање	ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања)	
МАТЕРИЈАЛИ	ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште)	ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу	

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	МАТЕРИЈАЛИ	10	– поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;	Наставне методе: демонстративна, илустративна, кооперативна наставник- ученик и ученик - ученик) Облици рада: групни, рад у пару Улога наставника: креатор, организатор и координатор активности, мотиватор	- Посматрање - Испитивање -Истраживање - Ученички радови
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	14	– изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад;	Улога ученика: повезује, развија функционална знања,развија креативност, иницијативу и ангажовање током наставе, али и код куће	- Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика -формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
3.	КОМПОЗИЦИЈА	28	– протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног		

			живота; – укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; – изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;	кроз истраживачке и проблемске задатке У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави.	
4.	ПРОСТОР	20	– распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; – разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење , рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, оријентација ка предузетништву).	
Укупно		72			

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	14	– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује почетне тонове песама – модела и једноставних наменских песама са тонском висином; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; – изабере одговарајући музички	Наставне методе: демонстративна, илустративна, кооперативна наставник- ученик и ученик - ученик Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални Активности наставника креатор, организатор и координатор активности, мотиватор	- Посматрање - Праћење - Ученички радови - Заједничко оцењивање -Формативно

			садржај(од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације;	Активности ученика: -пева -импровизује игру/покрет на одређену музику, – израђује децје ритмичке инструменте од различитих материјала, – музичке импровизације, – музичка питања и одговоре, – компонује мелодије на задати текст, – илуструје доживљај музике, У раду се уважавају предзнања ученика, њихова искуства, способности, потребе и интересовања. Настава се усклађује са принципима активне наставе, индивидуализације, диференцијације, поступности, систематичности. Примена ИКТ у настави. Заступљене међупредметне компетенције	оцењивање и бележење напредовања ученика -Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16	– изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; – учествује у школским приредбама и манифестацијама.		
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	6	– осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;		

				(компетенција за учење , рад са подацима и информацијама, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према здрављу и околини, решавање проблема, сарадња, дигиталне компетенције, оријентација ка предузетништву)	
Укупно		36			

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	18	-примењује једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	Наставне методе: метода обучавања, увежбавања, демонстративна, објашњавање, спортски тренинг, такмичарски метод Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални Активности наставника: показује, прати, објашњава, подстиче, охрабрује, мотивише, координира, вреднује, организује, помаже	- Посматрање - Испитивање - Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ченика - Ученичке активности - Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	54	– комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; -правилно држи тело; – правилно подиже, носи и спушта терет; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – игра дечји и народни плес; – користи терминологију вежбања; – поштује правила понашања на просторима за вежбалиштима;		
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	36	-поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према		

			објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – поштује правила игре; – навија фер и бодри учеснике у игри; – прихвата сопствену победу и пораз; – уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; – правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; – прати промене у тежини и висини код себе и других; – препознаје здравствено стање када не треба да вежба; – примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – користи здраве намирнице у исхрани; – повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; – препознаје лепоту покрета у вежбању; – се придржава правила	Активности ученика: учествује, вежба, прати упутства, поштује правила, одржава хигијену, води рачуна о свом здрављу Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према здрављу и околини, решавање проблема, сарадња, дигиталне компетенције).	-Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
--	--	--	---	--	---

			вежбања; – вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању.		
Укупно		108			

Наставни предмет: Дигитални свет

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.					
Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Дигитално друштво	20	- Унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; - селектује и измени (обрише, дода) текст; - именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; - допише текст на слику коришћење медитора за текст у програму за обраду слике;	Наставник треба да реализује наставу у кабинету за Информатику и рачунарство и омогући ученицима да користе рачунаре на начин који директно доприноси остваривању дефинисаних исхода учења. Препорука је да два ученика користе један рачунар како би се развило вршњачко учење, делила одговорност и развијао тимски рад. Вероватно је да ученици	Посматрање, ученички радови, пројекти, истраживања, самоевалуација ученика (након обрађене теме на часовима систематизације ученицима дати листу самопроцене савладаности садржаја).

			- именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; - објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; - осмисли кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје; - објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; - објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; - објасни својим речима због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин; - наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај	имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика. Упознавање ученика са циљевима, исходима, наставним садржајима, критеријумама оцењивања, стицање увида у предзнања ученика и даље палнирање рада. Наставник користи методу разговора, демонстрације, оспособљавања ученика, методу рада на тексту. Ученици уче да поређу програм, уносе текст и повезују да се измена текста на исти начин спроводи у програму за цртање. а	Спојити успешније ученике са ученицима којима треба додатна помоћ или немају могућност учења код куће, тако што ће радити у пару. Укључити индивидуализован и диференциран облик рада приликом праћења и процене савладаности садржаја тако да се пружи подршка ученицима који слабије напредују-могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе. Водити формативно оцењивање и
--	--	--	--	---	--

			понаша интелигентно;	часовима утврђивања ученици треба да вежбају уносећи сложеније текстове. Текстови треба да буду релевантни за ученике и повезани са активностима за које наставник процењује да су од значаја за њих (нпр. занимљивости о темама које уче из наставних предмета, које су обележје локалне заједнице и сл). На крају сваког часа потребно је издвојити 10 минута како би ученици пажљиво прочитали откуцани текст и кориговали грешке. Корелација се остварује са темама српског језика и ликовне културе.	птатити напредовање после сваког часа
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	5	– објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; – одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом (самостално или сараднички); – препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; – направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; – означити начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;		- самопроцена: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; - вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи
3.	АЛГОРИТАМСКИ	11			

	НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	— решаваалгоритамскије дноставанпроблем у визуелномпрограмскомјезику чијерешавањеможедазахтевап онављање (програмскициклус); — утврдиштајерезултатиз вршавањадатогједноставногал горитма/програмакојисадржи понављање; — уочи и исправигрешку у једноставномалгоритму/прогр амукојисадржипонављање; — решаваалгоритамскије дноставанпроблем у визуелномпрограмскомјезику чијерешавањеможедазахтеваг ранање; — наведенекеодоператора поређења (мање, веће и		одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу.); - отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих
--	-----------------------------	--	--	---

			једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); — наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; — примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање;		ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. - Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.
	Укупно	36			

Програми изборних предмета у трећем разреду

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљ и задаци предмета: Основни задатак је да се код ученика изгради свест о творевини. Све што је створено то је и смртно и пропадљиво. Човек је створен на крају стварања као посредник између Бога и творевине. Евхаристија је догађај сједињења природе са Богом преко човека					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	I – УВОД	1	Когнитивни аспект: • моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. Афективни аспект: • ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима
			Когнитивни аспект: • знати да се Крштењем постаје члан Цркве • знати да је Црква заједница	• Појам Светога Писма као књиге откривења • Стварање невидљивог светадуховних сила - анђела	

2.	II – БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА	10	потпуно другачија од свих • знати да је Црква заједница са Богом • разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо) • на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови • моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве • знати да у Литургији учесује само онај ко је крштен и ко то жели Афективни аспект: • желети да посети храм и боље упозна основна обележја православних храмова	• Библијскоказивање о стварању света по данима • Стварање човека • Песма „Молитва“ Бранко Радичевић(песник се диви Божјем стварању и моли благослов...) • Прича „Паче“ А. Солжењицин	наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (32 часова) • практична настава (2 часа) Место реализације наставе
3.	III – БОГ НАС ВОЛИ	6	Когнитивни аспект: • знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; • препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету; • увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу; • увидети да Бог жели да свет	• Прича „Шишарка“ или прича „Себични цин“ О. Вајлд (са правим крајем, кад се појављује Христос...) • Прича Св. Владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избавио пастира Давида из невоље (кад је заспао у пећини а змија му легла на груди...)А кад је одрастао Цар Давид је описао Богородицу и Христа у псалму • „Љубавна песма“, М. Данојлић (о	• Теоријска настава се реализује у учioniци; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе • Уводне часове требало би осмислити тако да

			постоји вечно; • увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздвојени; • увидети различитост која постоји између Бога и створеног света; • знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет; • упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; • упознати садржај молитве Анђелу чувару; • усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“. Афективни аспект: • бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи ; • бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит)	маслачку и облачку) • Јављање анђела Богородици; • Јављање анђела Јосифу; • Сусрет Богородице и Јелисавете; • Јављање анђела пастирима; • Јављање анђела мудрацима; • Анђео јавља Јосифу да склони породицу у Египат; • Молитва Анђелу чувару;	допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим
4.	IV – ЗАЈЕДНИЦА	7	Когнитивни аспект:	• Прича „ Три дрвета“ (Ова прича је	

	БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА		• уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека; • проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима; • упознати библијску повест о Христовом служењу Апостолима. Афективни аспект: • бити подстакнут да љубав препознаје као служење; • знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим.	и Божићна и Васкршња) • Подизање задужбина – најзначајније задужбине Светога Саве и Светог Симеона Мироточивог • Јеванђељско казивање о Христовом служењу – прање ногу апостолима и Тајна вечера • Прича: Доброчинство – најлепши начин да постојиш, из књиге «Мали анђео», Н. Витошевић.	педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.
5.	V – ЛИТУРГИЈА ПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ	6	Когнитивни аспект: • препознати да је Литургија захвалност Богу; • уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; • уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; • увидити везу Литургије и спасења човека и света; • проширити своја знања о	Твар у Литургији – хлеб и вино • Песма “Како настаје хлеб“ Лидија Поповић • Твар у Литургији – тамјан, уље, восак, вода, врба, бадњак, јаје, жито, грожђе... • Прича о удовичиној лепти	• У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик

			празнику Васкрсења; • увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; • усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ Афективни аспект: • бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим; • бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима.	• Велика Јектенија • Прича „Мудри чобанин“ Патријарх српски Иринеј Гавриловић(прича о причешћу) • Библијско казивање о васкрсењу Лазара • Казивање о женама мироносицама на Христовом гробу („Зашто тражите живог међу мртвима“) • Васкршња прича „И жовотиње“ Зинаида Хипијус	спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
6.	VI – СВЕТА ЛИТУРГИЈА – ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА	6	Когнитивни аспект: • препознати личну одговорност за творевину; • увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; • увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; • препознати представе које приказују догађаје везане за	Почне приче: • „Свети Власије благосиља животиње“ • „Игуман и медвед“ • „Необична лађа“ (Свети Елије и крокодил) • „Свети Серафим и медвед“ • Песма „Радуј се“ М. Одаловић • Израда иконе	• провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање;

			стварање света; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. Афективни аспект: • бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; • бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; • Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света	Израда стрипа	• писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;
	Укупно	36			

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета: Циљ учења предмета грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	8	– својим понашањем показује да прихвата различитост других; – препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; – се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; – пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; – испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду;	Наставне методе: кооперативна наставник-ученик, ученик-ученик, илустративна, демонстративна, игровне активности Облици рада: групни, рад у пару, индивидуални	-Праћење -Посматрање - Ученички радови - Заједничко оцењивање -Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	14	– наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; – објасни разлику између саосећања, солидарности и сажалења на датом примеру;	Активности наставника: бодри, мотивише, координира, подстиче, организује	

			– укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима; – наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; – опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници;	Активности ученика: -изражавају осећања, бележе, запажају, упоређују, износе ставове и закључке, учествују, сецкају, лепе, слушају, дискутују, поштују правила...	
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи	6	– препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; – укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; – наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; – тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права;	Заступљене међупредметне компетенције (компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, комуникација одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција)	-Константно бележење рада и напредовања ученика (педагошка свеска, портфолио ученика) и давање благовремене повратне информације. Подстицање ученика да прате и процењују свој напредак.
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници	8	– заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.		
Укупно		36			

Програми допунске наставе у трећем разреду

СРПСКИ ЈЕЗИК

Општи циљеви и задаци допунске наставе		Да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да се оспособе да тумаче одабрана књижевна дела, да поступно упознају граматику и правопис, овладавање техником читања и писања на оба писма	
Редни број	Тема	Укупан бр. часова	Специфични циљеви и задаци
I	ЈЕЗИК	8	» Стицање основних појмова из граматике (именицама, придевима, глаголима); » Поступно упознавања правописа и његова примена.
II	КЊИЖЕВНОСТ	6	» Овладавање техником читања » Да ученици схвате прочитани текст и да га разумеју
III	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	Да се ученици оспособе за препричавање текста; - вежбање састављања реченица и краћих састава.
УКУПНО		18	

МАТЕМАТИКА

Општи циљеви и задаци допунске наставе		Усвајање основних математичких знања у вези рачунских операција (сабирања, одузимања, множења и дељења) и да их примењују у једноставнијим текстуалним задацима, да уочавају и цртају геометријске фигуре (угао, квадрат, правоугаоник, троугао, круг) и решавају текстуалне задатке у вези са тим фигурама; да упознају мере масе, запремине течности и времена.	
Редни број	Тема	Укупан бр. часова	Специфични циљеви и задаци
I	Блок бројева до 1000	11	» Правилно читање, писање (арапских и римских цифара), и упоређивање бројева до 1000 уз примену у текстуалним задацима. » Правилно записивати разломке. » Решавати једноставније бројевне изразе и једначине.
II	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	» Цртати: праве, дужи, углове, правоугаоник, квадрат, троугао и круг. » Израчунавати обим правоугаоника, квадрата и троугао.
III	Мерење и мере	3	» Упознати јединице мере за масу и запремину тела и јединице за време.
УКУПНО		18	

Програми додатне наставе у трећем разреду

МАТЕМАТИКА

Општициљеви и задаци		Циљ додатне наставе математике јесте да: -оспособи ученике да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама; -развије мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје; - представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; - доприноси развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.			
Редни број	Називтеме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Занимљиви изрази	1	- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе математике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе математике буду у пуној	Рад у пару, вршњачка едукација, мотивација за рад и решавање проблемских задатака, логичко напредовање, уважавање потешкоћа при решавању сложених задатака, развој и	Праћење напредовања и способност решавања проблемских задатака. Белешке о напредовању ученика, самопроцена ученика и разговор.
2.	Бројеви до 1000	1			
3.	Декадни запис природних бројев	2			

4.	Сабирање и одузимање узастопних природних бројева	2	мери реализовани; - стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност	подстицање самопоуздања.	
5.	Дешифров. рачунских операција (сабирање и одузимање)	2	изражавања у писменом и усменом облику; -изграђивање позитивних особина ученикове личности, као што су:		
6.	Занимљи- ви задаци	2	систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;		
7.	Магични квадрати	1	- стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.		
8.	Решавање задатака методом дужи	1			

9.	Римске цифре	1			
10.	Проблеми са палидрвцима	1			
11.	Пребројава- ње у геомерији	1			
12.	Проблемски задачи	2			
13.	Рачунске приче са путовања	1			
14.	Задачи са разломцима	2			
15.	Логичко и логичко- комбинатор. задачи	3			

16.	-Проблеми превожења, пресипања и мерења	3			
	Правоугао- ник и квадрат	2			
18.	Троугао	2			
19.	Задаци са такмичења	3			
20.	Задаци оштроумности	2			

21.	Логички „детективски„ задачи	1			
Укупно часова		36			